ДОКЛАД ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ГРАД СМОЛЯН ПРЕЗ 2020 ГОД.

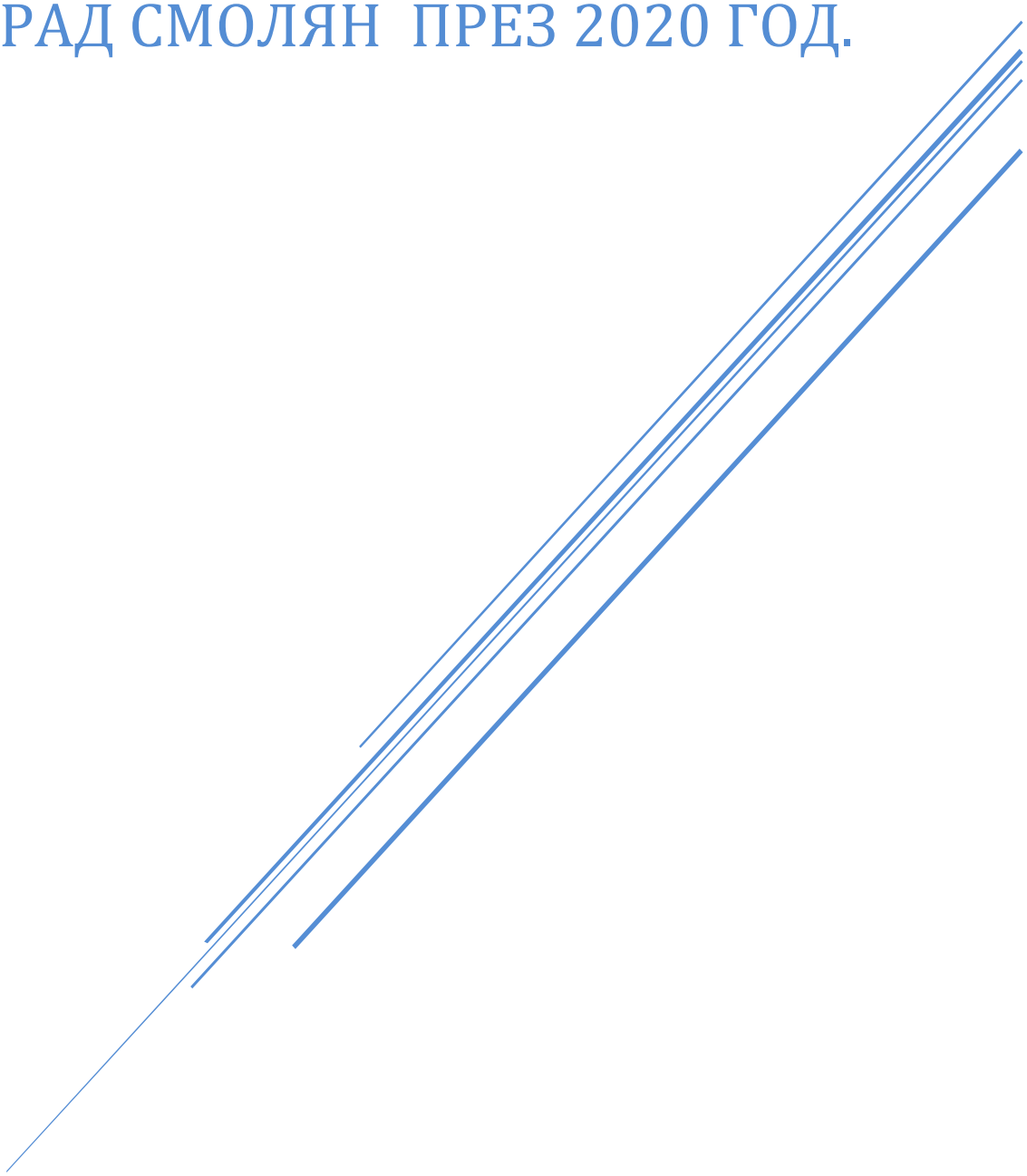

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА:

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на шума в околната среда;
- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005);
- Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004);
- Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.);
- Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Смолян.

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива", утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението" (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

Програмата за мониторинг на шум в град Смолян включва 15 пункта за наблюдение. Разпределението на пунктовете на територията на града е следното:

- 40% върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик - 6 пункта;
- 27% върху територии с промишлени източници на шум – производствено-складови територии и зони – 4 пункта;
- 33% върху територии, подлежащи на усилена шумозащита – 5 пункта.

През 2020 г. наблюдението на шумовото натоварване се проведе в периода от 02 до 13 ноември, с трикратно измерване в рамките на два последователни работни дни с шумомер Cirrus Research CR-161B, притежаващ свидетелство за калибровка.

За всеки контролен пункт на замерване са отчетени: интензивността и структурата на транспортните потоци, вида и състоянието на пътното покритие, наклон на улицата, вида на застрояване, етажност на сградите, брой на пътните платна, наличие на озеленяване и влиянието на метеорологичните фактори по време на мониторинга.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ:

Оценката е направена при сравнение на измерените нива с граничните стойности посочени в Наредба № 6 от 2006 г.

Данните за шумовите нива на контролните пунктове за 2020 г. са представени в Таблица 1.

Таблица 1

Пункт (вид, адрес)	Измерена / изчислена стойност	Норма	Над / в норма
	Еквивалентно ниво на шум dB/A/	Гранична стойност dB/A/	
I. Пунктове върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.			
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик:			
КП №1 - Гр. Смолян, ул.”Първи май” № 19 ДГ № 6 „ Зорница“;	67,1	60 dB/A/	над норма
КП №2 - Гр. Смолян, ул. “Хан Пресиян” № 22 хотел “Вавилон”;	70,8	60 dB/A/	над норма
КП №3 - Гр. Смолян, жк Нов център, ул.”Дичо Петров” №5;	60,3	60 dB/A/	над норма
КП №4 - Гр. Смолян, кв. Райково, ул. “Наталия” Фабрика „ Родопска тъкан“;	65,0	60 dB/A/	над норма
КП № 5 - Гр. Смолян, кв. Райково, ул. ”Родопи” № 35;	64,8	60 dB/A/	над норма
КП №6 - Гр. Смолян, кв. Устово, ул. „Момчил юнак“ № 4 - снек-бар “Перла”.	65,7	60 dB/A/	над норма
II. Пунктове върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони			
КП № 7 - Гр. Смолян, ул. „Хан Аспарух“ 1, Северна промишлена зона, завод „Гамакабел“;	54,7	70 dB/A/	в норма
КП №8 - Гр. Смолян, кв. Устово, Автогара;	65,1	70 dB/A/	в норма
КП № 9 - Гр. Смолян, ул.” П. Берон” № 6 цех за дървообработка;	65,6	70 dB/A/	в норма
КП № 10 - Гр. Смолян, ул. Рожен 44, Автогара Смолян.	62,7	70 dB/A/	в норма
III. Пунктове върху територии подлежащи на усилена шумозащита			
1. Жилищни зони и територии:			
КП № 12 - Гр. Смолян, кв. Устово ж.к “Петровица” детска площадка;	41,7	55 dB/A/	в норма
КП № 14 - Гр. Смолян, ж.к “Невястата” бл. №6 детска площадка;	44,5	55 dB/A/	в норма
КП № 15 - Гр. Смолян, жк Нов център, ул. ”Хан Аспарух” вътре квартална зона.	46,0	55 dB/A/	в норма
2. Зони за лечебни заведения и санаториуми:			

КП № 13 - Гр. Смолян, ул.”Хан Аспарух”- болница	60,8	45 dB/A/	над норма
3. Зони за научно- изследователска и учебна дейност:			
КП № 11 - Гр. Смолян, ул. „Полковник Дичо Петров“ № 32, Студентско общежитие на Пловдивски Университет - Филиал	49,8	45 dB/A/	над норма
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			**8**

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ МОНИТОРИНГА НА ТРАНСПОРТНИЯ ШУМ:

През 2020 г., в рамките на програмата за мониторинг, РЗИ- Смолян извърши 90 измервания на градския шум в 15 пункта. Резултатите показват, че допустимите шумови нива са превишени в **8** от контролните пунктове, при **6** за 2019 г.

Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2020 година

Таблица №2

№ по ред	Град	Общ брой пунктове	Разпределението на шумовите нива по диапазони (в бр. пунктове)							
			под 58 dB/A/	58-62 dB/A/	63-67 dB/A/	68-72 dB/A/	73-77 dB/A/	78-82 dB/A/	над 82 dB/A/	над ГС
	Смолян	15	5	3	6	1	-	-	-	-



IV. ТЕНДЕНЦИИ:

Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в гр. Смолян за периода 2006 -2020 г., в брой пунктове

Таблица 3

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB/A/	58-62 dB/A/	63-67 dB/A/	68-72 dB/A/	73-77 dB/A/	78-82 dB/A/	над 82 dB/A/
2006	14	1	1	6	5	1	-	-
2007	15	4	3	3	5	-	-	-
2008	15	4	1	2	6	2	-	-
2009	15	2	4	2	6	1	-	-
2010	15	4	8	1	1	1	-	-
2011	15	2	3	2	7	1	-	-
2012	15	5	2	6	2	-	-	-
2013	15	5	2	7	1	-	-	-
2014	15	5	1	6	3	-	-	-
2015	15	5	2	6	2	-	-	-
2016	15	5	-	7	3	-	-	-
2017	15	5	-	7	3	-	-	-
2018	15	5	1	5	4	-	-	-
2019	15	5	3	5	2	-	-	-
2020	15	5	3	6	1	-	-	-

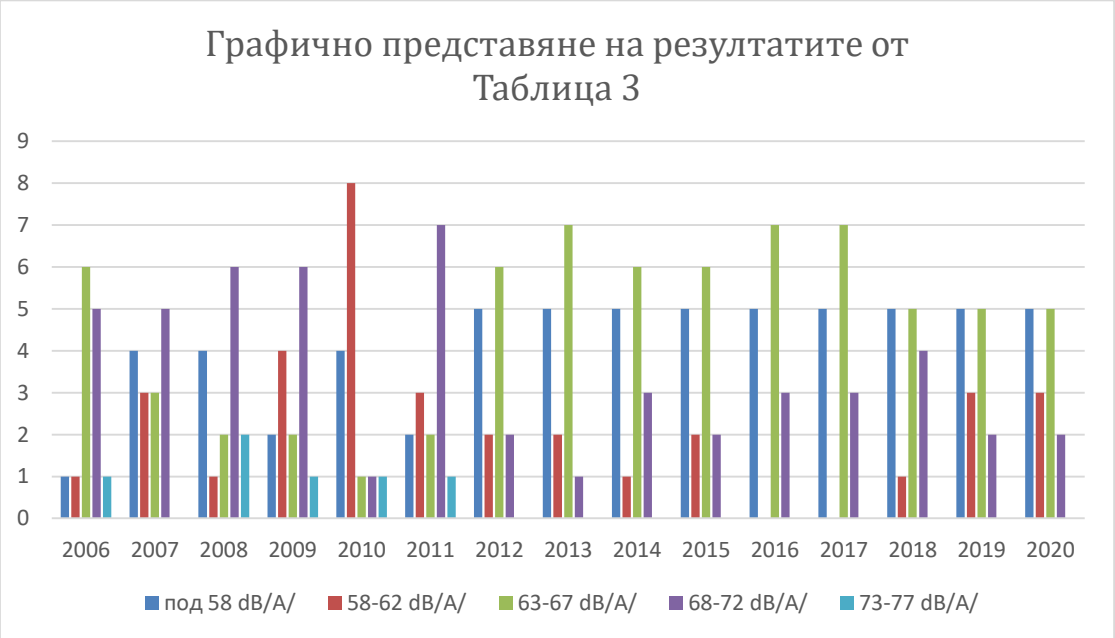

През 2020 година се наблюдава увеличаване на броя пунктове с регистрирани шумови нива в диапазона 63-67 dB(A) и намалява броя пунктове с регистрирани шумови нива в диапазона 68-72 dB(A). Видно от графиката не се наблюдават изразени тенденции в акустичната среда на гр. Смолян през последните години.

Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2006 -2020 г., в проценти

Таблица 4

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в проценти						
		под 58 dB/A/	58-62 dB/A/	63-67 dB/A/	68-72 dB/A/	73-77 dB/A/	78-82 dB/A/	над 82 dB/A/
2006	100 %	7,14	7,14	42,85	35,71	7,14	0,00	0,00
2007	100 %	26,66	20,00	20,00	33,33	0,00	0,00	0,00
2008	100 %	26,66	6,66	13,33	40,00	13,33	0,00	0,00
2009	100 %	13,33	26,66	13,33	40,00	6,66	0,00	0,00
2010	100 %	26,66	53,33	6,66	6,66	6,66	0,00	0,00
2011	100 %	13,33	20,00	13,33	46,66	6,66	0,00	0,00
2012	100 %	33,33	13,33	40,00	13,33	0,00	0,00	0,00
2013	100 %	33,33	13,33	46,66	6,66	0,00	0,00	0,00
2014	100 %	33,33	6,66	40,00	20,00	0,00	0,00	0,00
2015	100 %	33,33	13,33	40,00	13,33	0,00	0,00	0,00
2016	100 %	33,33	0,00	46,66	20,00	0,00	0,00	0,00
2017	100 %	33,33	0,00	46,66	20,00	0,00	0,00	0,00
2018	100 %	33,33	6,66	33,33	26,66	0,00	0,00	0,00
2019	100 %	33,33	20,00	33,33	13,33	0,00	0,00	0,00
2020	100 %	33,33	20,00	40,00	6,66	-	-	-

V. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ

Най-силно влияние върху акустичната обстановка в град Смолян оказва шумът, създаван от транспортните средства. Допълнителен принос към общия звуков фон придават обектите с промишлена дейност, съоръженията използвани на открито и човешката дейност.

Извършените измервания през 2020 г. показват, че допустимите шумови нива са превишени в **8** от контролните пунктове в града, което представлява 53,3% от общия брой контролирани зони. Относителният дял на пунктовете с превишени нива се увеличава в сравнение с 2019 година, през която са били (6 бр.) - 40 %. Това най- вероятно се дължи на засиления автомобилен трафик, заради covid – 19 (много хора предпочитат да не ползват градски транспорт) и влошената инфраструктура на места заради строителни дейности на пътното платно (реализиране на втори воден цикъл в гр. Смолян)

Анализът на данните от мониторинга показват, че случаите на установени най-ниски шумови нива – под 58 dB(A) остава непроменен през последните 9 години. Спрямо 2019 г. не са променени и пунктовете с установени стойности от 58-62 dB(A).

Както и предходната година, се отчита намаление на броя пунктове с измерени средни нива на шум в диапазона 68-72 dB(A) за сметка на увеличаване на пунктовете с нива на шум в интервала 63-67 dB(A).

От 2012 г. до момента не са регистрирани високите стойности на шумови нива от диапазона 73-77 dB(A); 78-82 dB(A) и над 82 dB(A).

VI. КОНСТАТАЦИИ

През 2020 г. се забелязва незначително влошаване на акустичната среда в гр. Смолян, като броят на пунктовете с наднормена експозиция е увеличен от 6 през 2019 г. на 8 бр. през 2020 г.

Само в 8 от контролираните от РЗИ зони на града се отчитат по - ниски нива на шума спрямо предходната година докато през 2019 г. те са измерени в 14 от 15^{те} пункта за мониторинг.

През 2020 г. се запазва утежненият акустичен климат в зоните с приоритетна шумова защита, като лечебни и учебни заведения (КП-№ 13 района на МБАЛ – Смолян, където е регистрирано превишение от 15,9 dB(A) над хигиенните норми и КП № 11- студентско общежитие) и в зоните подложени на интензивен автомобилен трафик (КП № 1 ОДЗ № 6; КП № 6 кв. Устово; КП №2 хотел „Вавилон“ и др.). Високите стойности на шумовите нива се основават на нарастването на натовареността на пътния трафик, старите моторни превозни средства – леки и тежкотоварни, както и недостатъчната пропускателна способност на градската транспорта мрежа.

VII. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

За ограничаване на транспортния шум и подобряване качеството на живот на гражданите на Смолян, РЗИ препоръчва на общинското ръководство:

- ✓ Поддържане на пътната настилка в добро състояние, особено най-натоварената централна улица.
- ✓ Регулиране на интензивността и на структурата на автомобилните потоци (временни обходни маршрути и светофарни уредби) с оглед недопускане влошаването на акустичната среда в града поради извършването на строителни дейности по втория воден цикъл на Смолян;